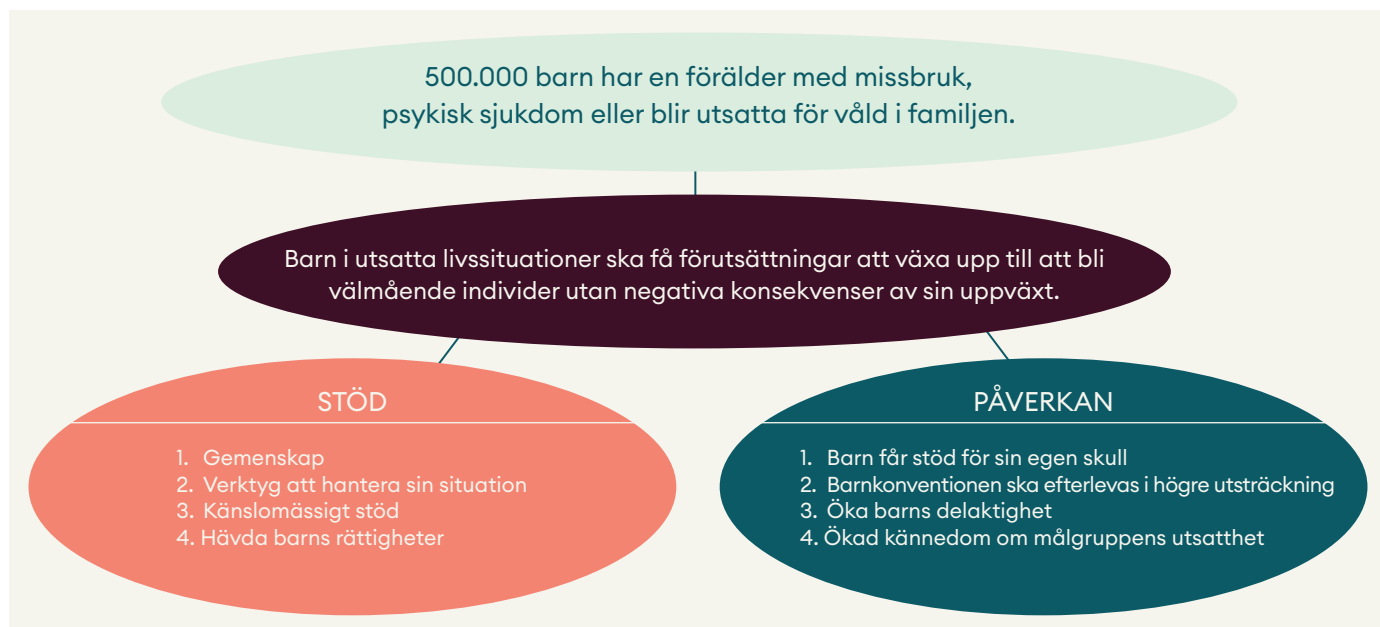

Effektrapport 2023

Om Maskrosbarn

Omkring 500 000 barn i Sverige har en förälder som har ett missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Det är 25 procent av alla barn eller 5-6 elever i varje klass. Sedan starten 2005 har Maskrosbarn mött tusentals barn och har utvecklat många olika typer av stödprogram, föreläsningar, utbildningar och tjänster utifrån deras önskingar och behov. Vi samarbetar med kommuner, regioner, myndigheter och andra aktörer som möter vår målgrupp runt om i hela Sverige. Verksamheten består av två delar, stödverksamhet med åtta olika stödprogram för barn, samt ett omfattande påverkansarbete där vi lyfter barns åsikter och förbättringsförslag till beslutsfattare. Maskrosbarn är en ideell förening som möter barn i hela Sverige genom rikstäckande stöd och har lokala stödverksamheter i Stockholm, Göteborg och Malmö. Maskrosbarns målgrupp är barn mellan 13-19 år vars föräldrar har ett missbruk, psykisk sjukdom eller utsätter dem för våld.

Resurser

Maskrosbarn hade under 2023 27 hel- eller deltidsanställda som arbetade på våra kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Utöver det har vi omkring 190 volontärer och timanställda som arbetar inom våra stödverksamheter. Under året gjorde sex studenter inom olika områden inom socialt arbete och kommunikation sin praktik under en termin inom organisationens olika delar.

Alla organisationens aktiviteter genomförs av personal och volontärer och de är därigenom vår viktigaste resurs. Hälften av medarbetarna arbetar inom, eller samordnar, stödverksamheter. De allra flesta är socionomer medan andra är beteendevetare. Alla som arbetar med att möta barn inom organisationen identifierar sig själva som maskrosbarn, vilket betyder att de själva har växt upp i familjer med föräldrar med missbruk, psykisk sjukdom eller har blivit utsatta för våld av en förälder. Identifikation mellan barnen och de vuxna är en del av vår stödmetod.

Ungefär en tredjedel av medarbetarna arbetar inom kommunikation och påverkan. Inom området arbetar kommunikatörer, socionomer och jurister. Den sista tredjedelen av medarbetarna arbetar som arbetsledande områdeschefer och inom vårt kansli i funktioner såsom administratör och ekonomiansvarig.

Den fysiska plats där vi bedriver stora delar av vår stödverksamhet är i våra lokaler i Stockholm, Göteborg och Malmö. Lokalerna är både daglig arbets-

plats för våra medarbetare men även barnens egen plats där vi driver ungdomsgårdar och håller stödsamtal. Under 2022 bytte vi till lokaler som är mer anpassade efter verksamheternas behov både i Stockholm och Malmö. Lokalen i Stockholm blev mer tillgänglig för barnen och lokalen i Malmö är betydligt större än den tidigare lokalen. Vi har lagt ner mycket resurser på anpassningar i lokalerna, inköp och lättare renovering för att skapa trygga och inspirerande platser för våra barn. Även lokalen i Göteborg renoverades och uppdaterades med nya möbler.

Lägerverksamheterna drivs på lägergårdar i Enköping och Göteborg. Lägergårdarna är starkt rabatterade genom partnerskap och är en viktig resurs för att vi ska kunna bedriva verksamhetsområdet.

Finansiering av organisationen är en förutsättning för att kunna genomföra Maskrosbarns alla verksamheter. Ungefär hälften av Maskrosbarns intäkter kommer från sökta bidrag från statliga myndigheter, kommuner och regioner samt privata stiftelser och fonder. Den andra hälften kommer från samverkan med näringsliv, donationer från privatpersoner och samverkan med socialförvaltningar runt om i landet.

Verksamhetskostnader för rapporteringsåret

Totala kostnader 27 482 283 kr.

Effektmätning

Under 2023 inleddes ett omfattande arbete kring organisationens effektmätning. Sedan länge tillbaka har vi i stora delar av stödverksamheten arbetat med självskattningssystem och löpande utvärderingar, men beslutade under 2023 att ta ett helhetsgrepp kring frågan om effektmätning på mer övergripande nivå, som omfattar såväl stödverksamhet och påverkansarbete. Arbetet inleddes under våren med utbildningar och förberedelser. Under hösten involverades personal i hela organisationen i arbetet med att ta fram förändringsteorier för respektive verksamhetsområde, och arbetet fortlöper under 2024 med att färdigställa förändringsteorierna samt ta fram och implementera konkreta mätplaner. Ambitionen är att med hjälp av förändringsteorierna skapa goda förutsättningar att fortsätta utveckla verksamheten, och samtidigt lägga grunden för regelbunden och systematisk effektmätning. Förändringsteorierna nedan är första steget i utvecklingsarbetet kring förändringsteorier och nya metoder för effektmätning inom Maskrosbarn.

Förändringsteori – Stöd

Aktivitet	Prestationer	Utfall		
Vi bedriver stödverksamhet	Sammanhang Identifikation Få vara barn och få en paus hemifrån Nya erfarenheter genom aktiviteter Trygga varma vuxna som bryr sig på riktigt Information och verktyg för sin situation	Förväntar oss Känsla av gemenskap Igenkänning Skratt & glädje Känna sig sedd och lyssnad på Självreflektion	Tror Utökat nätverk Ökad psykisk hälsa Ökat tillit till vuxna Gör bättre val för sig själva Känner ökad framtidstro	Hoppas God psykisk hälsa Aktiv del i samhället Skapar sin framtid Bryter sitt sociala arv Skapar meningsfulla relationer

Förändringsteori – Påverkan

Aktivitet	Prestationer	Utfall		
Vi bedriver påverkan	Kunskap om målgruppens situation Verktyglåda Möjlighet att möta målgruppen Barns erfarenheter och perspektiv Möjlighet att engagera sig för målgruppen	Förväntar oss Ökad kunskap om målgruppens situation Ökad motivation att agera för barn i utsatta hemmiljöer Känner frustration Förståelse för att det är viktigt att lyssna på barn och att de görs delaktiga Veta hur man kan engagera sig för målgruppen	Tror Barn görs mer delaktiga Agera för att stötta barn i utsatthet Förändra syn på barn som rättighetsbärare Fler barn får rätt stöd	Hoppas Barn görs delaktiga Maktobalansen mellan barn och vuxna minskar Lagstiftning och tillämpning som följer barns behov

Verksamhetsområde stöd

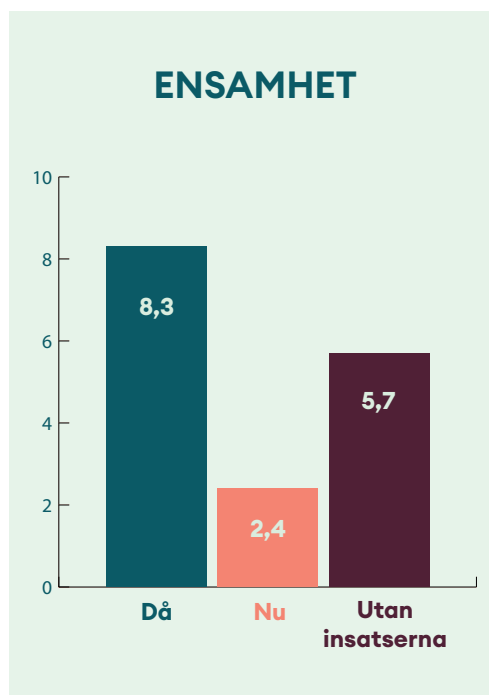
Målsättningar för ungdomars utveckling inom stödprogram

Vi vill att våra deltagande ungdomar får förutsättningar att

- få kunskap om sin situation och sina rättigheter
- skapa en egen identitet, skild från föräldrarnas och rollen i familjen
- skapa meningsfulla relationer
- forma sin egen framtid och vara en del av samhällslivet.

Gemenskap - minskad känsla av ensamhet

Vi arbetar med tre olika gruppstödsverksamheter: ungdomsgårdar, lovläger och helgläger. Varje vecka har ungdomar träffats på olika orter runt om i landet, och de har fått möjlighet att skapa tillitsfulla relationer till vuxna. De har fått gemenskap, nya vänner och fått utöka sitt nätverk av sociala kontakter. Ungdomarna har fått känna att de tillhör en grupp och är en del av en förening med unga och vuxna som delar deras erfarenheter. När en ungdom kommer till Maskrosbarn är det oftast första gången som de får träffa andra som har liknande bakgrund och erfarenheter. Det är en stor kraft i själva mötet, att för första gången få vara på en plats, och i en grupp där de känner

”Det kändes som att ingen förstod mig. Men sedan kommer man hit och så är det folk som verkligen fattar, man får en chock liksom. Det kändes bra.”

”Man hade ju aldrig hört om något annat liksom, så jag kände att det var jag mot världen, försökte bara överleva dagarna. Till skillnad från nu, nu vet jag vad Maskrosbarn är, jag är i själva organisationen. Nu känner jag mig inte ensam.”

att de tillhör normen. En av de svåraste känslorna som de allra flesta ungdomar delar innan de kommer till oss, är att de är ensamma om sin situation. Ensamheten skapar isolering och en känsla av utanförskap som snabbt motverkas genom att få tillhöra en grupp av likasinnade. Genom kontakten med andra ungdomar och vuxna får ungdomarna förebilder och en tro på framtiden.

Under 2023 genomförde vi effektintervjuer med ungdomar i stödprogrammen helglägger och Coach vid placering i Göteborg, där vi kunde se att området ensamhet stack ut bland svaren. Ungdomarna, som alla har tagit del av stödverksamheten i två respektive tre år, fick svara på hur de upplevde olika företeelser innan de tog del av stödinsatserna, hur de upplever samma företeelser nu, samt hur de bedömer att de hade upplevt situationen om de inte hade fått ta del av insatserna. Effektrapporten finns att läsa i sin helhet på Maskrosbarns hemsida.

Flera av barnen beskriver att de kände sig mycket ensamma innan de tog del av insatserna. När de kom till Maskrosbarn minskade ensamheten avsevärt. De beskriver att de känt sig förstådda på riktigt för första gången och att det haft stor betydelse att få träffa andra som har liknande erfarenheter.

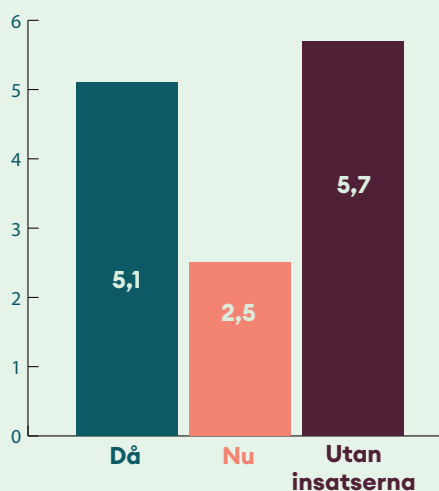
Verktyg att hanter och förändra sin situation – ökad psykisk hälsa

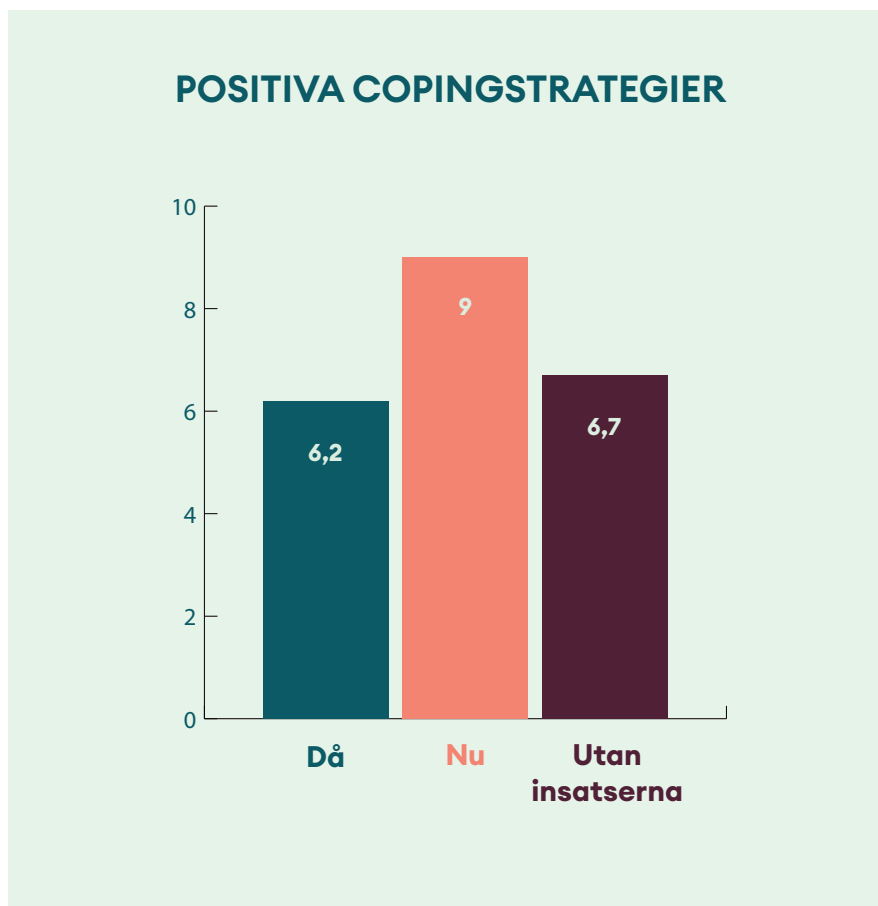
Inom fyra stödverksamheter arbetar vi systematiskt med vårt metodmaterial som syftar till att uppfylla Maskrosbarns fyra målsättningar för ungdomars utveckling. Verksamheterna som arbetar med metodmaterialet är stödprogram, där vi arbetar med självskattningssystem som de deltagande ungdomarna besvarar ett flertal gånger om året. Självskattningen innehåller ett tjugotal frågor/indikatorer som mäter utvecklingen inom de fyra målsättningarna. Vi kan följa varje individ och gruppens utveckling inom systemet. De stödprogram som använder metodmaterialet är lovläger, helgläger, Coach vid placering och coachprogrammet. Ungdomarna har fått kunskap om missbruk, psykiska sjukdomar och våld – hur det påverkar deras föräldrar och dem själva. De har fått arbeta med sin självkänsla, sitt självförtroende och sin egenmakt. De har fått hjälp att göra beteendeförändringar kring riskbeteenden och fått strategier för att hantera svåra känslor. Ungdomarna och vuxna arbetar tillsammans med materialet som är uppdelat i olika steg under en treårsperiod. De allra flesta träffar sker enskilt mellan en ungdom och en vuxen, men vi arbetar även med metodmaterialet i stödgrupper med flera deltagande ungdomar och vuxna samtalsledare.

I effektrapporten från stödinsatserna i Göteborg fick ungdomarna svara på om de har fått verktyg för att dels göra mer av de saker de mår bra av att göra (an-

vändning positiva copingstrategier), och dels göra mindre av de saker de mår dåligt av att göra (minskning av tendenser till destruktivt beteende). Resultaten i rapporten visar att ungdomarna är mycket bättre på att göra saker de mår bra av, och att de har minskat destruktiva beteenden. Svaren visar även att ungdomarna bedömer att de hade ökat destruktiva beteenden om det inte vore för stödinsatserna. Intervjusvaren visar även att ungdomarna har fått bra verktyg för att skapa och vårda sunna vänskapsrelationer.

DESTRUKTIVT BETEENDE

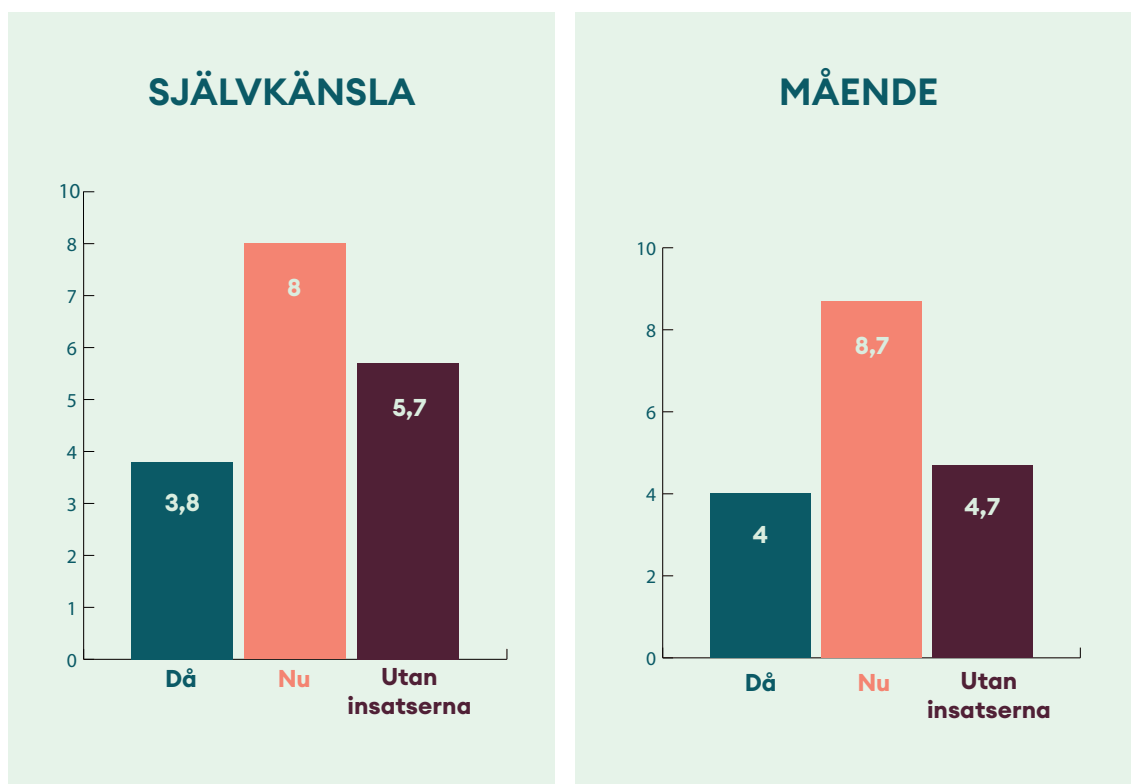

”Man lärde sig mycket på helgläger, hur man bearbetar och typ hur man ska ta hand om vänskapsrelationer, så det tyckte jag var jättebra. Copingstrategier heter det.”

”Man har ju fått tips. Jag lyssnade inte på musik så mycket förut, sedan var det någon på läger som sa att man kunde lyssna på mer musik, vilket är en sak som får mig att må bra.”

Känslomässigt stöd - ökad psykisk hälsa

Inom fem olika stödverksamheter får ungdomarna känslomässigt stöd genom stödjande samtal hos kuratorer, lägerledare och inom chattverksamheten. Stöd-samtalen bedrivs av både medarbetare, volontärer och timanställda. Ungdomarna har fått en stödkontakt som finns till bara för dem och deras behov, som tror på dem och som står på deras sida. Ungdomarna har fått hjälp att sätta ord på tankar och känslor och fått bearbeta sina upplevelser. Tillgängligheten till stödjande och bearbetande samtal i andra verksamheter är ofta bristfällig, med långa kötider och svårnavigerade processer, där ungdomarna upplever att deras behov antingen är för stora eller för små för att de ska kunna få hjälp. Inom området arbetar vi med stor tillgänglighet. Ungdomarna får ofta en kontakt samma vecka som de söker stöd hos oss. Ungdomarna har haft möjlighet att ha stödsamtal både dagtid, kvälls-tid och på helger, och vi har haft extra bemanning under högtider. Beroende på stödverksamhet kan ungdomarna själva välja om de vill vara anonyma, om de vill skriva eller prata, om de vill ha digitala eller fysiska samtal. Stöden har haft öppet på skolloven och högtider då många andra verksamheter har stängt. I effektrapporten beskriver ungdomarna vikten av att knyta band och skapa äkta och genuina relationer till såväl vuxna som andra ungdomar.

”För min del så hjälpte det så himla mycket att se vuxna människor som har tagit sig igenom det, som klarar av sina liv. Att hamna i ett sammanhang med vuxna som har gått igenom samma sak gjorde så otroligt mycket. Om de kan göra det så kan jag också.”

Hävda sina rättigheter - minskad känsla av maktlöshet

Alla ungdomar som deltar i någon av Maskrosbarns åtta stödverksamheter har tillgång till organisationens barnombud. Programansvariga för stödprogrammen arbetar också löpande med uppföljning av ungdomarnas behov och hjälper till när kontakter behöver tas med andra instanser såsom terapeutiska eller utredande verksamheter. Ungdomarna har fått ta del av kunskaper kring sina rättigheter och fått praktisk hjälp att hävda sina rättigheter i myndighetskontakter och andra instanser. Många av våra ungdomar lever i mycket utsatta situationer med komplex problematik inom familjen och där våld är vanligt förekommande. De allra flesta ungdomar som vi möter har utvecklat egen psykisk ohälsa eller har andra symptom som konsekvens av sina uppväxtvillkor. Många av ungdomarna behöver olika former av stöd och kontakter med flera olika myndigheter för att kunna må bättre. Vi gör orosanmälningar till socialtjänsten, samt har kontakt med polis och rättsväsendet, barn- och ungdomspsykiatri och olika specialkliniker.

”Vi lär oss ju saker hela tiden på helgläger, vad som är okej och inte okej. Relationer pratar vi om på läger, på grund av det har jag ju sagt upp vänskapsrelationer som jag vet är dåliga, vi har ju jobbat med det och ritat och målat och allting. Man märker ju att arbetspassen som man har på helgläger hjälper verkligen.”

Utvärdering och lärdom

Stödverksamheten har löpt på bra under 2023, stabilitet och trygghet efter stora omställningar under pandemiåren var ledorden under året. Precis som tidigare år har 2023 varit ett tufft år för våra ungdomar där utsattheten både har ökat och blivit mer komplex hos våra deltagare. Detta har ställt höga krav på vår personal, både gällande resurser men även känslomässigt. Något som organisationen har fått arbeta på för att hantera på ett bra sätt.

Våra kuratorer har haft många samtal med ungdomar som mått väldigt dåligt. Det märks inte minst på att samtalsserierna har varit längre och att fler yngre barn fått en kuratorskontakt. Våra kuratorer beskriver hur ungdomarna, utöver oro, ilska och sorg, också känner ett stort ansvar för att ta hand om sin förälder vilket gör det svårt att fokusera på sig själv och sina egna behov. Kuratorssamtalen har i många fall fungerat som en bro till ytterligare stödinsatser.

Det ekonomiska läget har slagit hårt mot våra ungdomar. På ungdomsgårdarna och i lägerverksamheten har personalen uppmärksammat att fler ungdomar har behov av att ta med sig matlådor hem och få kollektivtrafikbiljetter för att kunna ta sig till stödverksamheten. Många ungdomar tar flera extrajobb för att få ekonomin att gå ihop.

Det här tar vi med oss in i 2024 där vi stärker upp vår stödverksamhet och planerar för extra satsningar på barn i särskild utsatthet. Vi planerar för att stärka upp bemanningen på ungdomsgårdarna för att kunna ta in större barngrupper, och också att i högre utsträckning än tidigare tillgodose ungdomarnas grundläggande behov av sådant som mat och kläder. Målet är att bidra till starkare trygghet i en allt mer orolig omvärld. Vi planerar också för att ha utökade öppettider och mer bemanning inom flera av våra stödverksamheter. Under slutet av 2023 gjorde vi flera anställningar på deltid inom stödverksamheten, på alla tre lokalkontor.

Det har varit väldigt givande att påbörja ett större arbete kring förändringsteorier, effektmätning och mätplaner för stödverksamhetens olika delar. Det har varit ett omfattande arbete som krävt en hel del resurser, men som också bidragit till ett gemensamt lärande inom organisationen kring vilka effekter som stödverksamheten skapar. Under hösten 2023 påbörjades arbetet i större skala och kommer att fortsätta under hela 2024.

- 2023 har varit ett tufft år för våra ungdomar. Jag har haft många fina samtal med barn som tyvärr mått väldigt dåligt. Våra samtal blir som en bro för dessa barn - det är rätt vanligt att de med vår hjälp fortsätter till andra stöd efter en avslutad samtalsserie. Detta är något jag verkligen tror bidrar till förändring på längre sikt.
/ André Sturesson, digital kurator

Verksamhetsområde påverkan

Alla barns rätt till rätt till ett tryggt hem

Under 2023 var ett av våra stora fokusområden placerade barns rättigheter och de alltför många brister som finns. Det är ett pussel som ännu inte är lagt och där flera pusselbitar saknas. Tillsammans med SOS-Barnbyar, Attention, Barnrättsbyrån och Knas Hemma tog vi fram fem förändringskrav som symboliserar några av de pusselbitar som behöver komma på plats för att säkra placerade barns rättigheter. Kraven utgick helt från alla de barn som vi mött genom åren som har erfarenhet av placeringar. Vi tog fram både ett digitalt och ett fysiskt pussel som saknade bitar för att konkretisera de saknade pusselbitarna, samt en kampanjfilm för att uppmärksamma kraven. Tillsammans med de andra organisationerna spred vi kampanjen och namninsamlingen till allmänheten via sociala medier. Det resulterade i 2 550 underskrifter, 3 400 sidvisningar för kampanjsidan under kampanjperioden och en räckvidd i våra egna sociala medier på 128 636.

Underskrifterna lämnades över till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall under konferensen Rätten till ett tryggt hem - hur tar vi det vidare? som vi anordnade tillsammans med World Childhood Foundation 20 november. Under dagen medverkade ansvariga politiker, representanter från civilsamhället, socialtjänst och fackförbund. Konferensen inleddes med att fyra ungdomar berättade om sina erfarenheter av att vara placerade under sin uppväxt.

Barnrättsboxen för placerade barn

Som en del i kampanjen om placerade barns rättigheter tog vi även fram barnrättsboxen för placerade barn. Det är en box med samtalsstöd och verktyg som underlättar för socialsekreterare att göra placerade barn delaktiga i sin kontakt med socialtjänsten och familje-/jourhem. Verktygen togs fram under en workshop tillsammans med barn i vår verksamhet som är placerade. Under workshopen deltog även utredarna i utredningen "Barn i samhällets vård" som beskrev att de fick med sig många nya insikter efter att ha fått träffa barnen och fått höra om deras upplevelser. De blev än mer stärkta i uppfattningen om hur viktigt det är för placerade barn att få stöd utöver sin placering.

När Barnrättsboxen lanserades väckte den tidigt stort intresse. Under de första timmarna efter lansering hade barnrättsboxen laddats ned 200 gånger, och av över 500 personer under de två första månaderna. Vi höll även ett webinarium där vi gick igenom de olika verktygen och där 200 personer deltog live. Webbinariet ligger även uppe på vår hemsida och går att ta del av i efterhand.

Barnombud

Under året har vi arbetat intensivt med frågan om barns rätt till oberoende barnombud och nått flera viktiga milstolpar i vårt påverkansarbete. På våren åkte vi på en studieresa tillsammans med World Childhood Foundation, Barnrättsbyrån och den statliga utredningen om barns möjligheter att utkräva sina rättigheter. Där lärde vi oss om det brittiska systemet kring oberoende barnombud genom möten med barnrättsorganisationer, barnombudsmän och ministrar på departementen.

Rätten till ett oberoende barnombud är en självklar samhällsfunktion i England och Wales som tillhandahålls av barnrättsorganisationer via socialtjänsten eller andra myndigheter. Där samarbetar socialtjänst och civilsamhället på ett omfattande sätt för att hjälpa barn som lever i utsatthet, de kompletterar varandra och har båda livsviktiga funktioner. Den här typen av system är något som Maskrosbarn länge har arbetat för, barn ska inte själva behöva söka upp ett ombud. Resan bidrog till ny inspiration för att arbeta vidare med barnombudsfrågan med målet att barn i Sverige ska få samma rätt till ett barnombud.

I februari lämnade vi över ett underlag till utredningen där vi sammanställt 16 ungdomars erfarenheter av myndigheter och barnombud. I utredningen bidrog vi även med tre case, utifrån tre ungdomar vi stöttat som barnombud, som beskrev betydelsen av att ha haft ett barnombud vid sin sida i kontakt med en myndighet. Casen finns nu med som en del i utredningen.

Under året har vi i flera olika påverkansforum lyft frågan kring barnombud. Bland annat under Barnrättskonversationen, olika rundabordssamtal i riksdagen och under möte med barnrättsdelegationen. Den har också varit central i vår kampanj med fokus på placerade barns rättigheter. Vi har haft individuella möten med bland annat vice ordförande i socialutskottet och partiledare för Centerpartiet där vi bland annat lyft barnombudsfrågan. Under hösten fortsatte vi att samverka med andra barnrättsorganisationer med målet att utredningen skulle skickas ut på remiss. I november fick vi det glädjande beskedet att så skulle ske, vilket är en viktig milstolpe i påverkansarbetet.

Framtidshelgen

Barn och ungas delaktighet är kärnan i hela vår verksamhet, och vi är därför måna om ungdomarnas inflytande över organisationens utveckling och involverar dem alltid på olika sätt i våra utvecklingsprojekt. Under 2023 beslutade vi oss för att ta fram ytterligare ett nytt forum för ungdomarna att utöva inflytande på.

Under 2023 utvecklade och genomförde vi därmed ett nytt koncept där vi under en helg – Framtidshelgen – samlade ett 30-tal ungdomar och personal från hela Sverige för att tillsammans diskutera och tycka till kring organisationens framtid. De fick under en rad workshops bland annat ge sina synpunkter på vår kommunikation, komma med förslag kring stödverksamheten och tycka till kring vilka frågor vi ska driva i samhällsdebatten. Ungdomarnas tankar och idéer fördes in i verksamhetsplaneringen, och innan året var slut hade vi hunnit inleda nya företagssamarbeten, bedriva omfattande påverkansarbete i många av ungdomarnas viktigaste frågor, söka medel för en rad nya projekt, påbörja utformning av nya stödverksamheter och inleda en utbildningssatsning på hur skolan kan förbättra sina rutiner kring orosanmälningar. Allt utifrån de idéer och tankar som kom fram under Framtidshelgen. Framtidshelgen fortsätter som ett årligt återkommande evenemang och ett centralt inslag i organisationens verksamhetsplanering.

Extravuxen

Extravuxen är en insats utvecklad av oss tillsammans med ungdomar och professionella med syfte att fylla glappet mellan öppenvårdsinsatser och placering. Insatsen togs fram då vi såg ett behov av fler insatser anpassade efter ungdomars behov. Det är en insats som till skillnad från majoriteten av de insatser som idag erbjuds av socialtjänsten, syftar till att enbart fokusera på ungdomens behov.

Efter att under 2022 ha fått utmärkelsen Årets initiativ av Forum – idéburna organisationer med social inriktning, gick arbetet med Extravuxen under 2023 ut på att dels nå ut till fler kommuner, och dels att få de kommuner som använder insatsen att bli mer autonoma i sitt arbete och stärka sin samverkan med varandra. Under 2023 inledde vi därför nätverksträffar med kommunerna som ett forum för att fortsätta utveckla insatsen. Vi startade även upp Extravuxen i två nya kommuner – Berg och Arboga.

Politisk påverkan och statliga utredningar

Under 2023 har vi varit involverade i två viktiga statliga utredningar; ”Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter” och ”För barn och unga i samhällsvård”. Båda utredningarna innehåller förslag som vi arbetat för i många år. Under året har barn i vår stödverksamhet getts möjlighet att träffa utredarna och beskriva sina erfarenheter och vad de ser behöver förändras. Vi har även fått möjlighet att bidra med vår samlade erfarenhet och expertkunskap i de olika frågorna.

Vi gläds åt att barnens röster tagits med i både betänkanden som utredarna lämnat in och speciellt till att ”Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter” innehåller förslag om att staten ska finansiera barnrättsbyråer i civilsamhället – en fråga vi drivit tillsammans med Barnrättsbyrån i många år.

Vi har under året knutit många nya och viktiga kontakter inom politiken, vi har bl.a. fört fram barnens tankar och önskemål till Camilla Waltersson Grönwall (M), socialtjänstminister, Fredrik Lundh Sammeli (S), vice ordförande socialutskottet, Muharrem Demirok (C), partiledare, Märta Stenevi (MP), språkrör, Paulina Brandberg (L), jämställdhetsminister, och Nooshi Dadgostar (V), partiledare.

I december 2023 blev vi dessutom invalda i Socialstyrelsens nyupprättade råd för barn och unga. Rådet syftar till att ge Socialstyrelsen bättre kunskap om barn och ungas situation i samhället.

Sammantaget ser vi att vårt påverkansarbete ger resultat. Under året har vi både skapat och bjudits in till allt fler forum för påverkan och därmed fått tillgång till fler viktiga arenor för våra ungdomar att göra sina röster hörda på.

Kunskapshöjande insatser som ger resultat

Under 2023 har vi genomfört en rad kunskapshöjande insatser mot vuxna professionella som möter vår målgrupp. Bland annat var vi på plats under Almedalsveckan i Visby för att uppmärksamma barns maktlöshet i kontakt med myndigheter, tillsammans med barn från vår stödverksamhet som medverkade för berätta om sina egna erfarenheter. Vi deltog med egen monter på Familjehemsdagarna i Göteborg och Socionomdagarna i Stockholm för att föra dialog med professionella och berätta om våra stödprogram samt de verktyg, material och föreläsningar vi tagit fram som kan hjälpa dem i sitt arbete med utsatta barn. På Barnrättsdagarna i Karlstad höll vi tre föreläsningar inom temat våld mot barn. Dessutom var vi och föreläste på ett flertal skolor och andra verksamheter.

Vi nådde sammanlagt närmare 17 000 barn och vuxna genom våra föreläsningar och utbildningar runt om i Sverige. Efter föreläsningarna undersöker vi i hur stor utsträckning deltagarna har fått **kunskap och insikter om maskrosbarns situation**, fått **verktyg för att bemöta barnen utifrån behoven de uttrycker**, fått **ökad kunskap och motivation för att göra barn delaktiga i frågor som rör dem**, och i vilken utsträckning de **är beredda att agera för att stärka barns rättigheter**.

Resultaten visar bland annat att 86% har fått ökad kunskap om hur barnen upplever att det är att växa upp i familjer med missbruk, psykisk sjukdom och våld, att 95% har fått kunskap om vad barnen tycker är viktigt i mötet med dem, att 91% är mer benägna att låta barn vara delaktiga i frågor som rör dem och att 96% är beredda att kämpa vidare för barns rättigheter, även om de skulle få motstånd från chefer eller kollegor.

Ökad kännedom

Vi strävar ständigt efter ökad kännedom om Maskrosbarn och vår målgrupp hos både professionella och hos allmänheten. Det gör vi bland annat genom de föreläsningar vi genomför, genom våra externa samarbeten och genom kommunikation i våra sociala kanaler.

Under året arbetade vi aktivt med att nå ut i sociala medier med information om vårt arbete, våra stödinsatser och ungdomars röster. Vi kan se att kommunikationen uppskattas och engagerar genom att människor runt om i landet delar våra inlägg och budskap. Vi startade bland annat upp ett Tiktok-konto som vi ser som ett viktigt steg för att öka kännedomen bland ungdomar och få fler att hitta till oss.

Under 2023 publicerade vi totalt 1604 inlägg i olika kanaler, vilket motsvarar ca 4,4 inlägg om dagen. Vi ökade med det totala antalet följare i våra sociala kanaler med 15 procent till 76 938 personer följare, och antalet sidvisningar på vår hemsida ökade med 160 procent! Vi har en hög konverteringsgrad på mycket av det material vi tagit fram där bland annat våra två Barnrättsboxar med kostnadsfria verktyg som hjälper socialsekreterare göra barn delaktiga i sin kontakt med socialtjänsten laddades ner närmare 1 400 gånger under året. Under 2023 uppmärksammades vårt arbete dessutom i över 150 artiklar och vi medverkade flera gånger i såväl TV4 som SVT. Dessutom skrev och medverkade vi i flertalet debattartiklar – t.ex. Samhällets tyngsta insats räcker inte för barn i utsatthet.

Vi har under året fortsatt arbetet med att sprida initiativet Barndom utan baksmälla. Både via sociala medier samt fysiska event och möten har vi spridit kunskap om hur vuxna ska agera när barn far illa av föräldrars drickande. Via inlägg och annonsering i sociala medier nådde vi totalt 1 082 748 personer. Initiativet är ett samarbete mellan Maskrosbarn, Bris, World Childhood Foundation, Trygga Barnen och Systembolaget. Vi har som en del av initiativet haft extra fokus på att nå ut till vuxna som jobbar inom fritidsverksamheter. Vi tog fram den digitala föreläsningen Viktig vuxen där vi berättar om vilka konsekvenser barn kan få av att växa upp i ett dysfunktionellt hem, samt ger tips på vad man som fritidsledare kan tänka på när man möter barn som kan behöva extra stöd. Filmen fick över 1 000 visningar under året och vi skickade ut fysiskt informationsmaterial till fritidsverksamheter landet över.

Utvärdering och lärdomar

Under 2023 så var personalomsättningen relativt hög inom påverkansarbetet. Det innebar att det var många som var nya i sina tjänster och att det i perioder fanns ett glapp mellan att medarbetare slutade och en ny person tillsattes. Trots detta ser vi att vi lyckats genomföra i stort sett allt det vi planerade för under 2023.

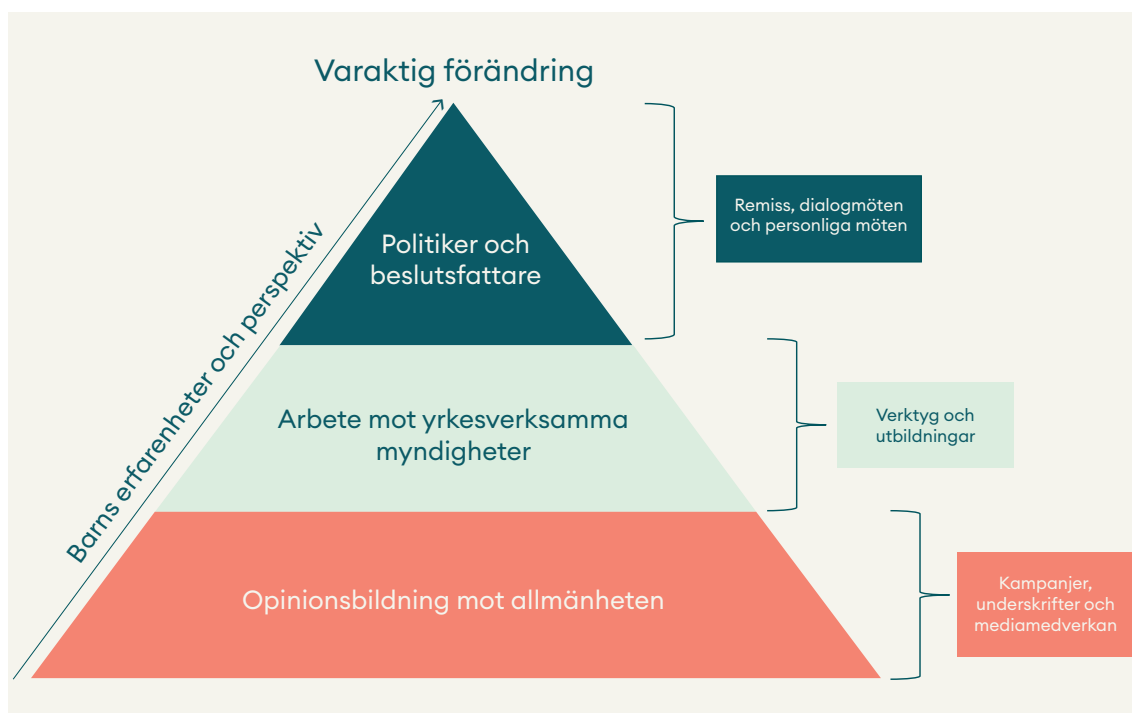
Under kampanjen "Alla barns rätt till ett tryggt hem" samverkade vi med ett antal organisationer som även de arbetar med sakfrågorna. Vi arrangerade ett seminarium tillsammans med Childhood foundation. Vi har sedan tidigare inte särskilt stor erfarenhet av att samordna och samverka med flera organisationer samtidigt, men i denna satsning kunde vi verkligen värdesätta den gemensamma kraft vi kunde skapa tillsammans kring dessa viktiga frågor. Vi tar med oss den goda erfarenheten av samverkan till kampanjer och projekt under 2024.

Under året har vi haft ett större fokus på det politiska påverkansarbetet och verkat för att nätverka och möta fler politiker. Vi har under 2023 i högre grad varit involverade i statliga utredningar och barnens röster har fått väga ännu tyngre än tidigare. Under 2023 har vi varit involverade i två viktiga statliga utredningar; "Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter" och "För barn och unga i samhällsvård". Både vår personal och ungdomar har fått delta i utredningarna på ett mer aktivt och omfattande sätt än vi tidigare har fått delta i statliga utredningar. Vi kan se att synen på barns medverkan inom statliga utredningar har förändrats och att våra mångåriga ansträngningar kring barns delaktighet i politiska processer och särskilt inom statliga utredningar har fått effekt. Vi hoppas på att de utredningar vi medverkat i kan vara vägledande för andra i hur man kan involvera barn och unga i ännu större utsträckning.

Under 2023 utvecklade vi en ny modell för ungdomars delaktighet inom påverkansarbetet inom organisationen. Vi startade upp vårt ungdomsråd och utbildade 12 äldre ungdomar under slutet av 2023. Ungdomarna får ett arvode för att arbeta med olika påverkansfrågor under 2024. Det kan bland annat handla om mediamedverkan, deltagande i föreläsningar eller workshops, individuella möten med politiker, medverkan i Almedalen osv. Vi ser mycket fram emot att se hur strukturen med ungdomsrådet kan underlätta för ungdomarna att delta i påverkansarbetet på deras egna villkor, något som varit en process under många år för att hitta det bästa sättet för ungdomarna att delta på.

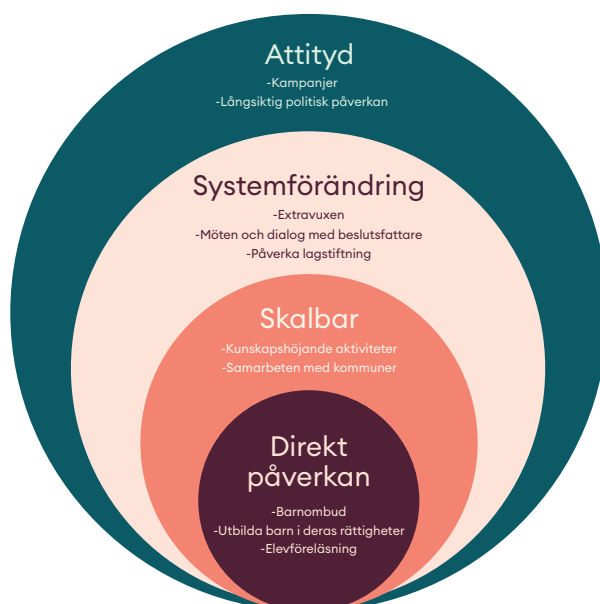
Ett ytterligare nytt forum för ungdomarnas delaktighet och påverkan såväl inom organisationen som inom externa frågor är utvecklandet av Framtidshelgen. Under sommaren 2023 arrangerade vi organisationens första Framtidshelg, där ungdomar och ideella från hela Sverige medverkade i två dagar. Detta var ett mycket lyckat forum som kommer att utvecklas ytterligare under 2024 för att fler ungdomar och volontärer ska kunna påverka organisationen. Lärdomarna från Framtidshelgen tas med i vår verksamhetsplanering de tre nästkommande åren, vilket gjordes under hösten 2023. Vi genomförde många förändringar och startade satsningar som ungdomarna delade med sig under Framtidshelgen. Vi ser mycket fram emot att fortsätta utveckla formatet vidare under kommande år.

Sammantaget var 2023 ett viktigt år för påverkansarbetet där vi nådde ut brett till allmänheten, utbildade professionella både fysiskt och digitalt, stärkte våra ungdomars delaktighet inom påverkansarbetet och där vi tog nya steg i det politiska arbetet.

Påverkansarbete på flera nivåer

Detta är en modell för att synliggöra hur Maskrosbarn som organisation, på olika nivåer, arbetar med påverkan. Både i det enskilda mötet med ungdomar samt professioner och allmänheten.

Attityd

Det påverkansarbete vi gör på denna nivå är vårt allra bredaste och riktar sig till en stor grupp människor, framför allt mot allmänheten, exempelvis genom kampanjer så som Vuxengissa eller Barndom utan baksmälla. Syftet är att förändra attityden, alternativt verka kunskapshöjande mot allmänheten. Det kan även ses som det slutgiltiga steget efter den skalbara och systemförändrande påverkan, där det som slutligen sker är en förändrad syn och attityd gentemot barn.

Systemförändring

Steget efter skalbar är det påverkansarbetet som är systemförändrande. Där är samarbetet mer omfattande än en föreläsning eller workshop och pågår ofta under en längre tidsperiod. För att ses som systemförändrande krävs det mer än att vi är kunskapshöjande. Vi påverkar även de system inom den organisation vi samverkar med som i slutändan påverkar vår målgrupp. Inom Extravuxen betyder det exempelvis att vi påverkar kommunens system och hur de arbetar både med delaktighet och vilket stöd de erbjuder barn.

Genom möten och dialoger med beslutsfattare och påverkan på lagstiftning för vi fram ungas röster och deras syn på vad som behöver förändras, där ges vi möjlighet att påverka system genom att föra fram deras röster från start.

I allt vi gör utgår vi ifrån barnens egna tankar, åsikter och behov. Vi vuxengissar inte, vi involverar barnen. Vi vet att barn är experter på sina egna liv, och att de själva sitter på många av svaren. Därför är delaktighet och samskapande alltid en central del av vårt arbetssätt.

Skalbar

Skalbar påverkan innebär det påverkansarbete som vi kan skala upp eller ned beroende på kapaciteten inom organisationen. Arbetet/insatsen riktar sig till en grupp professionella inom exempelvis socialtjänsten i en kommun. Det kan enkelt skalas upp och genomföras med flera kommuner, men genomförs alltid separat med varje kommun.

Med kunskapshöjande aktiviteter menar vi alla de föreläsningar och workshops vi håller för professionella, ett arbete som skulle kunna genomföras både i liten och stor skala beroende på förutsättningar. Vi genomför även en del mindre samarbeten med kommuner där vi ser över material eller stöttar upp i specifika frågor.

Direktpåverkan

På denna nivå finns det påverkansarbete som påverkar det enskilda barnets situation. Som en del av våra stödprogram utbildar vi barn i vilka rättigheter de har, och som barnombud stöttar vi även dem in att hävda dessa rättigheter i kontakt med myndigheter. Detta gör vi med förhoppning om att det ska hjälpa dem att få sina rättigheter tillgodosedda och i förlängningen få en förbättrad livssituation.

Under våra elevföreläsningar delar vi dels med oss av hur det kan vara att växa upp som maskrosbarn, vilka rättigheter man har och vilket stöd som finns att få.

”För min del så hjälpte det så himla mycket att se vuxna människor som har tagit sig igenom det, som klarar av sina liv. Att hamna i ett sammanhang med vuxna som har gått igenom samma sak gjorde så otroligt mycket. Om de kan göra det så kan jag också.”

/ Ungdom

MASKRC
SBARN